

Forsvars- & Aerospaceindustrien i Danmark (FAD)
Defence & Aerospace Industries Association in Denmark



Dansk Industri - Confederation of Danish Industries

Konkurrencestyrelsen
Att.: Fuldmægtig Milena A. Krogsgaard
Nyropsgade 30
1780 København V

3. december 2004

Vedr.: Grønbog om offentlige indkøb af forsvarsmateriel (KOM(2004) 608 endelig

Med reference til Deres skrivelse af 10. november 2004 vedrørende høring om EU-Kommissionens grønne bog om offentlige indkøb af forsvarsmateriel takker vi for muligheden for at fremsende kommentarer hertil.

Det med Deres skrivelse fremsendte orienterende notat beskriver ret detaljeret Kommissionens initiativ og formålet med udsendelse af grønne bogen samt de specifikke forhold, der er gældende inden for forsvarssektoren. Vi vil derfor undlade at gentage en beskrivelse af disse forhold og i stedet fokusere på særlige forhold for dansk forsvarsrelateret industri.

Kommissionens bidrag til at åbne for en konsultativ debat om en spirende liberalisering af forsvarsmaterielmarkedet i form af grønne bogen hilses velkommen. Der er talrige og ofte modsatrettede interesser involveret, og den igangsatte proces kan tage lang tid, herunder bl.a. afhængig af det valgte instrument samt medlemsnationernes individuelle interesser.

Brancheforeningen Forsvars- & Aerospaceindustrien i Danmark, FAD, der er etableret under Dansk Industri, DI, går principielt ind for en liberalisering af forsvarsmaterielmarkedet, men understreger behovet for, at dette sker samtidig i medlemsnationerne. I modsat fald vil især de mindre nationers industri og teknologiske formåen blive sat uden for deltagelse i den internationale konkurrence. Dette skal ses i lyset af, at de store nationer oftest er hjemsted for de store forsvarsmaterielle leverandører og i størst omfang vil påberåbe sig undtagelser for at anvende fællesskabets bestemmelser om offentlige indkøb.

I grønne bogens tekst synes der at være en skelnen mellem de forskellige niveauer af forsvarsmaterielanskaffelser, d.v.s. forsvarskontrakter, der falder ind under de nuværende direktiver (egentlig civile anskaffelser), forsvarskontrakter, der falder ind under EF Traktatens artikel 296, men for hvilke det ikke er berettiget at gøre brug af undtagelsesbestemmelserne (jf. Domstolens retspraksis), og forsvarskontrakter under EF Traktatens artikel 296's undtagelsesbestemmelser.

For at sikre en positiv effekt af en liberalisering af forsvarsmaterielmarkedet inden for fællesskabet samt en bedre økonomisk effektivitet og øget industriel konkurrenceevne bør en kommende åbning af forsvarsmaterielmarkedet gælde alle forsvarskontrakter uden undtagelse. Det bør ligeledes tilsikres, at der skal være konkurrence og udbudsregler på alle niveauer i forsyningskæden, d.v.s. både for hoved- og underleverandører. Disse betingelser bør gælde for forsvarskontrakter mellem industri og regering og tillige forsvarskontrakter industri til industri for dermed at inddrage den brede kreds af underleverandører til de større/store forsvarsmaterielleleverandører. Et forslag om at inkludere "supply chain management" som et kriterium for valg af hovedleverandør i forbindelse med harmonisering af bestemmelser vedrørende forsvarsmaterielanskaffelser vil sikre mindre og mellemstore underleverandørers adgang til at give tilbud i de større/store forsvarsmaterielprojekter.

Det nyligt oprettede Europæiske Forsvarsagentur vil blive tillagt en stadig større rolle vedrørende forskning og teknologi, anskaffelser og forholdet til industrien, herunder at arbejde for en harmonisering af forsvarsmaterielanskaffelsesprocedurer med henblik på at reducere fragmentationen af det europæiske forsvarsmaterielmarked samt at styrke den europæiske forsvarsteknologiske industribase. P.g.a. det danske forsvarsforbehold kan Danmark ikke deltage i det Europæiske Forsvarsagentur. Dette har negative konsekvenser for Danmarks muligheder for fremover at kunne deltage i det europæiske samarbejde, og den negative afsmittende virkning på industriens vilkår på dette område og de industripolitiske interesser, der knytter sig til det europæiske samarbejde, er indtil videre uoverskuelig.

Dette medfører bl.a., at der er behov for at bevare de Industrisamarbejdsaftaler, der indgås mellem udenlandske forsvarsmaterielleleverandører og Erhvervs- og Byggestyrelsen i forbindelse med forsvarsmaterielanskaffelser til det danske forsvar, indtil andre mekanismer, der kan bidrage til dansk forsvarsrelateret industris deltagelse i det internationale forsvarsindustrisamarbejde, bliver etableret. Industrisamarbejdsaftalerne omtales som "modydelser/kompensationskøb" i Kommissionens grønbog, hvori der lægges op til en "debat om gradvis afvikling af direkte og indirekte modydelser".

Dansk forsvarsrelateret industri har i løbet af de seneste årtier udviklet et højt teknologisk niveau på en række niche områder og anses i international sammenhæng for at være meget konkurrencedygtig. Industrisamarbejdsaftalerne med udenlandske forsvarsmaterielleleverandører repræsenterer et betydeligt vækstpotentiale for dansk forsvarsrelateret industri samt adgang til internationalt forsvarsindustrisamarbejde. En succesrig udnyttelse af disse samarbejdspotentialer fordrer politisk vilje, hvilket afspejles i Kommissionens grønbogs beskrivelser af de specifikke forhold for forsvarssektoren.

De store nationer i fællesskabet henviser i stor udstrækning til behov for forsyningsikkerhed og vedligeholdelse af nationale forsvarsteknologiske kompetencer i forbindelse med tildeling af forsvarskontrakter. De mindre nationer må sikre sig adgang til det europæiske forsvarssamarbejde på relevante niveauer i forsyningskæden, idet også mindre og mellemstore virksomheder bidrager til innovation og vækst på specialområder på konkurrencedygtige vilkår.

Et vigtigt aspekt i en debat om åbning af forsvarsmaterielmarkedet vil være at inddrage det transatlantiske forsvarsmaterielsamarbejde. Det er imidlertid ikke Kommissionens ærinde at inddrage denne vinkel i grønbogen, der omhandler fællesskabets bestemmelser.

Det kan på nuværende tidspunkt ikke vurderes hvilken løsningsmodel af de af Kommissionen foreslåede, der vil være at foretrække. En fortolkningsmeddelelse skønnes at kunne vedtages inden for en kortere tidshorisont, men denne vil ikke være retlig bindende. En ny specifik retsakt, f.eks. i form af et direktiv, vil forventeligt møde modstand i medlemsnationerne, og forhandlingerne herom vil strække sig over længere tid. Den europæiske forsvarsindustriforening, ASD, the AeroSpace and Defence Industries Association of Europe, anbefaler en tredje model, en Code of Conduct, der frivilligt kan anvendes af medlemsnationerne. Dette forslag har ikke de mindre nationers støtte, idet man forudser, at der ikke vil ske den ønskede åbning af forsvarsmaterielmarkedet, men at der til gengæld vil blive arbejdet for at reducere/afvikle de mindre nationers adgang til "modydelser" i forbindelse med forsvarsmaterielanskaffelser fra de store nationers hovedleverandører.

FAD forventer at udarbejde et svar til Kommissionen inden udløbet af den af Kommissionen fastsatte svarfrist den 23. januar 2005. Vi vil derfor gerne have mulighed for at uddybe de her fremsatte kommentarer, hvis der er mulighed derfor.

Vi er naturligvis til rådighed for uddybende kommentarer, hvis dette måtte ønskes.

Med venlig hilsen



ena bjerregaard chr.
Chef for FAD